

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžk/39/2018
Identifikačné číslo spisu: 1015201402
Dátum vydania rozhodnutia: 18.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1015201402.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci žalobcu: Q. K., nar.: XX. B. XXXX, bytom V. X, K., zast.: JUDr. Ľudmila Penz Váchulová, advokátka, so sídlom Leškova 3/A, Bratislava, proti žalovanému: Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky, Tomášikova 46, Bratislava, za účasti: 1. B. K., K. XX, Z., 2. M. A. U., K. XX, K., 3. T. T. U., K. XX, K., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OÚ-BA-OVBP2-2015/042448/ZAD zo dňa 22. júna 2015, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/186/2015-63 zo dňa 12. júla 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietla.

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti zamietla.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Kasačnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OÚ-BA-OVBP2-2015/042448/ZAD zo dňa 22. júna 2015, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Stavebného úradu Mestskej časti Bratislava - Nové Mesto (ďalej aj ako „prvostupňový orgán“ alebo „stavebný úrad“) č. ÚKaSP-2014/2432/Vím-3 zo dňa 23. februára 2015, ktorým podľa § 88 ods. 1 písm. d/, § 88a ods. 2 a § 90 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej aj ako „stavebný zákon“) nariadil odstránenie stavby „Záhradná chata“ na pozemku parc. č. XXXXX/X v k. ú. Z., na K. ulici v K., jej vlastníkovi (žalobcovi) na vlastné náklady.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku krajský súd poukázal na to, že prvostupňový orgán už dňa 22. apríla 2014 vydal rozhodnutie č. ÚKaSP-2012/1770/Vím-5, ktorým nariadil odstránenie stavby na

pozemku parc. č. XXXXX/X vo vlastníctve žalobcu. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný rozhodnutím č. OÚ-BA-OVBP2-2014/53905/ZAD zo dňa 18. júla 2014 a predmetné rozhodnutie prvostupňového orgánu zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Stavebný úrad v novom prejednaní veci rozhodnutím č. ÚKaSP-2014/2432/Vim-169 zo dňa 03. septembra 2014 prerušil konanie o dodatočnom povolení stavby a vyzval vlastníka stavby (žalobcu), aby predložil žiadosť o dodatočné stavebné povolenie, projektovú dokumentáciu skutočnej realizácie stavby, záväzné stanovisko Hlavného mesta SR Bratislavy k dodatočnému povoleniu stavby a k povoleniu užívania malého zdroja znečistenia ovzdušia, geodetické zameranie skutočne zrealizovanej stavby, pričom vlastníka stavby v súlade s § 88a ods. 2 stavebného zákona upozornil, že ak požadované doklady nepredloží v určenej lehote alebo ak sa na ich podklade preukáže rozpor stavby s verejným záujmom, stavebný úrad nariadi odstránenie dočasnej stavby, pre ktorú uplynula dočasnosť.

3. Žalobca opakovane žiadal o predĺženie lehoty na predloženie dokladu, a to záväzného stanoviska Hlavného mesta SR Bratislava k dodatočnému povoleniu stavby. Z dôvodu nepredloženia požadovaného dokladu v určenej a ani predĺženej lehote o tom, že dodatočné povolenie stavby nie je v rozpore s verejným záujmom, stavebný úrad rozhodnutím zo dňa 23. februára 2015 nariadil odstránenie predmetnej stavby.

4. Vychádzajúc z administratívneho spisu krajský súd zistil, že predmetná stavba žalobcu bola skolaudovaná v roku 1985 a jej užívanie bolo určené na dobu trvania do 31. decembra 2009 (rozhodnutie o predĺžení užívania záhradnej chatky na pozemku parc. č. XXXXX/X, k. ú. Z. č. 00/06896-150/151-IMA zo dňa 12. júla 2000). Krajský súd dôvodil, že je povinnosťou stavebníka (vlastníka stavby), aby stavbu, ktorej bol v rámci stavebného povolenia určený obmedzený čas jej trvania a tento pominul, odstránil sám na vlastné náklady. Pokiaľ tak vlastník neurobí, v zmysle § 88 ods. 1 písm. d/ stavebného zákona nariadi stavebný úrad jej odstránenie. Podľa krajského súdu medzi účastníkmi nebolo sporné, že dočasnú stavbu do rozhodnutia správnych orgánov žalobca sám dobrovoľne neodstránil. Na základe príkazu ustanoveného § 88 ods. 1 písm. d/ stavebného zákona bolo povinnosťou stavebného úradu nariadiť žalobcovi odstránenie stavby. Z dikcie stavebného zákona nevyplýva možnosť správnej úvahy, ale vydanie takéhoto rozhodnutia stavebný zákon priamo prikazuje.

5. Z hľadiska posúdenia výroku žalobou napadnutého rozhodnutia stavebného úradu, ktoré bolo potvrdené napadnutým rozhodnutím žalovaného zo dňa 22.06.2015, krajský súd konštatoval, že stavebný úrad nariadil odstránenie stavby v súlade so zákonom. Krajský súd sa oboznámil so skutočnosťou, že v pôvodnom administratívnom konaní žalovaný vyjadril pre prvostupňový orgán záväzný právny názor, podľa ktorého vlastník stavby (žalobca), ktorej uplynul určený čas jej trvania, má právo a možnosť podať žiadosť o jej dodatočné povolenie, ak má záujem o jej ďalšiu existenciu a postupne si zaobstaráť doklady, ktorými sa preukáže jej súlad vo vzťahu k Územnému plánu Hlavného mesta SR Bratislava na rok 2007 v znení zmien a doplnkov. Podľa krajského súdu žalovaný týmto prekročil rámec ustanovený stavebným zákonom, keďže v danom prípade nešlo o stavbu postavenú bez stavebného povolenia, ale celkom jednoznačne o stavbu, ktorej doba určenia uplynula. Túto skutočnosť nakoniec žalovaný vo svojom rozhodnutí aj uviedol, opomenul však pravdepodobne v záujme benevolentnejšieho prístupu k žalobcovi ustanovenie § 88 ods. 1 písm. d/ stavebného zákona riadne aplikovať na predmetnú ním posudzovanú vec.

6. Podľa krajského súdu aj keď žalovaný vo svojom pôvodnom rozhodnutí zo dňa 18. júla 2014 priznal žalobcovi viac práv ako mu umožnil stavebný zákon, zostáva neodškriepiteľnou skutočnosťou, že prvostupňový orgán v pôvodnom rozhodnutí zo dňa 22. apríla 2014 rozhodol o odstránení stavby žalobcu správne a v súlade so zákonom, keďže išlo o stavbu dočasnú, jej doba trvania uplynula, a preto boli naplnené podmienky ustanovenia § 88 ods. 1 písm. d/ stavebného zákona. Krajský súd zdôraznil, že v danom prípade išlo o dočasnú stavbu a žiadna jej prestavba nemohla byť chápaná po dátume 31. decembra 2009 ako stavba bez stavebného povolenia. Logika veci hovorí, že akákoľvek zmena dočasnej stavby nemôže mať vplyv na jej dočasnosť a dňom určeným v rozhodnutí, ktorým bolo určené (predĺžené) dočasné užívanie stavby, uplynul určený čas jej trvania bez ohľadu na to, či bolo do jej charakteru akýmkoľvek spôsobom stavebne zasahované.

7. Krajský súd mal za to, že dôvody, pre ktoré správny orgán nariadil odstránenie stavby sú síce rozdielne od tých, ktoré ustanovuje pre konkrétny prípad dočasnej stavby stavebný zákon, avšak v prvom rade je výrok rozhodnutia zákonný, teda zodpovedá príslušným ustanoveniam stavebného zákona a nie je s nimi v rozpore a na strane druhej len formálne zrušenie rozhodnutia žalovaného z dôvodu, že odôvodnenie čiastočne nekorešponduje s výrokom rozhodnutia, pričom však tento rozdiel nijako neovplyvnil práva a právom chránené záujmy žalobcu, by bolo len zbytočným predĺžením administratívneho konania, pričom zrušenie rozhodnutia by v konečnom dôsledku neprinieslo priaznivejší výsledok administratívneho konania pre žalobcu ako jeho účastníka. Pokiaľ stavebný úrad nariadil odstránenie stavby jej vlastníkovi (žalobcovi), podľa krajského súdu tak urobil nad všetky pochybnosti v súlade so zákonom a odôvodnenie, ktoré sa v príslušnej časti zaoberá otázkou nepredloženia dokladov preukazujúcich súlad stavby s verejným záujmom, nemožno v uvedenom kontexte vnímať ako vadu, ktorá by spôsobila nezákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia, a to aj s ohľadom na už spomínanú skutočnosť, že rozhodnutie o odstránení stavby bolo v danom prípade namieste.

8. Ďalej krajský súd pripomenul, že doba trvania predmetnej stavby bola ukončená dňom 31. decembra 2009. Od uvedeného dátumu žalobca vedel o tom, že je povinný stavbu odstrániť, prípadne urobiť iné opatrenia, aby tak nemusel urobiť. Nemožno podľa krajského súdu opomenúť ani skutočnosť, že žalobca od roku 2012, kedy začalo pôvodné konanie o odstránení stavby, až do jeho ukončenia žalobou napadnutým rozhodnutím vydaným dňa 22. júna 2015, mal dostatočný priestor na to, aby predložil požadovaný doklad preukazujúci, že dodatočné povolenie stavby nie je v rozpore s verejným záujmom.

9. Stavebný zákon v § 88 ods. 1 písm. b/ uvádza, že stavebný úrad ex offo nariadi vlastníkovi stavby odstránenie v prípade, že stavba je postavená bez povolenia alebo v rozpore s ním, pričom odstránenie stavby sa nenariadi iba v prípadoch, keď dodatočné povolenie stavby nie je v rozpore s verejnými záujmami. V zmysle § 88a ods. 1 uvedeného zákona stavebný úrad pokiaľ zistí, že stavba bola postavená bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním, začne z vlastného podnetu konanie a vyzve vlastníka stavby aby v určenej lehote predložil doklady o tom, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými týmto zákonom. Podmienkou uplatnenia výnimky z ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b/ (prvej časti vety) je vydanie dodatočného povolenia stavby, ktorá nie je v rozpore s verejnými záujmami. Či nie je stavba postavená bez stavebného povolenia v rozpore s verejnými záujmami preukazuje vlastník stavby (nedisciplinovaný stavebník). Ak vlastník stavby požadované doklady nepredloží v určenej lehote, stavebný úrad nariadi odstránenie stavby (§ 88a ods. 2 stavebného zákona).

10. Krajský súd uviedol, že na prvý pohľad je zřejmý rozdiel medzi dvoma typmi konaní, a to konaním o vydanie stavebného povolenia a konaním o dodatočné povolenie stavby. Rozdiel je evidentný najmä z hľadiska v týchto konaniach posudzovaných parciálnych otázok. Pokiaľ v konaní o vydanie stavebného povolenia § 62 ods. 1 stavebného zákona ustanovuje pomerne široký zoznam preskúvaných podmienok, ktoré je stavebník povinný splniť, v konaní o dodatočnom povolení stavby preukazuje stavebník „len“, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými stavebným zákonom, najmä s cieľmi a zámermi územného plánovania a osobitnými predpismi. I keď na konanie o dodatočnom povolení stavby sa primerane vzťahujú ustanovenia § 58 až § 66 stavebného zákona, skutočnosti alebo doklady predkladané pri konaní o dodatočnom povolení stavby nie sú úplne zhodné s tými, ktoré sú predkladané v stavebnom konaní.

11. Podľa krajského súdu nemožno za prípustný a spravodlivý považovať taký stav, kedy by nedisciplinovaný stavebník, ktorý pred začatím stavby nepožiadal o príslušné povolenie, to mal v konaní pred správnym orgánom o čosi „jednoduchšie“ a podľa názoru krajského súdu to ani z ustanovení stavebného zákona nevyplýva. Povinnosťou takéhoto stavebníka je preukázať, a to v lehote stanovenej stavebným úradom, že bez povolenia stavaná stavba vyhovuje podmienkam ustanoveným v § 88a ods. 1 stavebného zákona. O tomto musí stavebník predložiť stavebnému úradu doklady, ktoré stavebný zákon síce bližšie nevymenúva ani nešpecifikuje, neznamená to však, že postačí predložiť (zabezpečiť) len niektoré z tých, ktoré je potrebné predložiť pri konaní podľa § 58 a nasl. stavebného zákona. Zákon ustanovuje podmienku, že predložené doklady musia dostatočne preukazovať, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami. Zároveň je z dikcie § 88a stavebného zákona zřejmá dôkazná

povinnosť zaťažujúca stavebníka, pričom v dôsledku nesplnenia povinnosti riadne a včas nastupuje dôsledok ustanovený v § 88a ods. 5 a ods. 6 stavebného zákona - nariadenie odstránenia stavby.

12. Krajský súd konštatoval, že odo dňa ukončenia určenej doby času trvania predmetnej stavby (31. decembra 2009), či od začatia pôvodného konania o odstránení stavby v roku 2012, žalobca nepredložil v určenej a ani dodatočne predĺžovanej lehote doklad, ktorým by preukázal súlad predmetnej stavby vo vzťahu k Územnému plánu Hlavného mesta SR Bratislava na rok 2007 v znení zmien a doplnkov. Správny orgán teda pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že žalobca nepredložil riadne v lehote doklad požadovaný na preukázanie, že dodatočné povolenie stavby nie je v rozpore s verejným záujmom. Uvedená skutočnosť založila dôvod postupu podľa § 88a ods. 2 stavebného zákona a správny orgán nemal inú možnosť ako nariadiť odstránenie stavby.

13. Pokiaľ ide o argument žalobcu, že správne orgány voči nemu postupovali príliš formalisticky, krajský súd zastával názor, že táto námietka by bola na mieste, keby bol žalobca postihnutý takýmto postupom správnych orgánov bez toho, aby sám zavinil situáciu, v ktorej sa ocitol. Ako však vyplýva z administratívneho spisu, žalobca bol nezodpovedný, konal v rozpore so zákonom (užíval stavbu, ktorej trvanie už zaniklo) a nemôže sa spravodlivo dožadovať zhovievavosti zo strany správnych orgánov, ktoré poskytli žalobcovi jednak skutočne dostatočne dlhú lehotu na predloženie potrebných dokladov a zároveň vytvorili žalobcovi väčší priestor pre zabránenie odstránenia stavby, ktorú bolo možno odstrániť na základe ustanovenia § 88 ods. 1 písm. d/ stavebného zákona tým, že umožnili žalobcovi podať žiadosť o dodatočné povolenie stavby a preukázať tak, že nie je v rozpore s verejnými záujmami.

14. Z dôvodu, že žalobca nebol v konaní dostatočne aktívny, neriadil sa dostatočne pokynmi zo strany správnych orgánov, sám spôsobil, že dôkaz o tom, že predmetná stavba nie je v rozpore s verejným záujmom, nebol správnomu orgánu predložený v určenej lehote. Krajský súd zdôraznil, že nejde o žalobcom vytýkaný formalizmus či príliš prísny prístup, keď správny orgán rozhodol po naplnení formálnych predpokladov v súlade so zákonom.

15. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 168 SSP a úspešnému žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože nezistil podmienky, na základe ktorých to možno spravodlivo požadovať.

16. Žalobca podal riadne a včas proti rozhodnutiu krajského súdu kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhal zmeny rozsudku krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovaného č. OÚ-BA-OVBP2-2015/042448/ZAD zo dňa 22. júna 2015, ako aj rozhodnutie stavebného úradu č. ÚKaSP-2014/2432/Vim-3 zo dňa 23. februára 2015 sa zrušuje a vec sa vracia žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň žalobca navrhol priznať kasačnej sťažnosti odkladný účinok.

17. Právne posúdenie veci krajským súdom považoval za nesprávne. Mal za to, že krajský súd sa uspokojil s gramatickým výkladom ustanovení stavebného zákona, najmä ustanovení § 88 a § 88a stavebného zákona, kedy sa striktnie jazykovo pridržiaval formalistického výkladu právneho predpisu.

18. Namietal, že krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vyjadril k pôvodnému administratívne konaniu. Podľa žalobcu krajský súd prekročil rámec svojej právomoci, keď konštatoval, že prvostupňový orgán v pôvodnom rozhodnutí zo dňa 22. apríla 2014 rozhodol o odstránení stavby žalobcu správne a v súlade so zákonom. V tejto súvislosti žalobca poukázal na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k ustanoveniu § 88 ods. 1 písm. d/ stavebného zákona vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 4Sžo/65/2010 zo dňa 28. apríla 2011, ktorý je odlišný od názoru krajského súdu. Najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí uviedol: „nedá sa však jednoducho konštatovať, že v prípade dočasnej stavby, u ktorej uplynula stanovená doba jej trvania, sa dá rozhodovať len o jej odstránení. Pokiaľ u stavby raz povolená bola, hoci len ako stavby dočasnej, nedá sa vlastníkovi takej stavby vziať možnosť o predĺženie lehoty dočasnosti (prípadne prekvalifikovanie stavby z dočasnej na trvalú) aj potom, čo uplynula lehota dočasnosti. Opačný záver by znamenal znemožnenie akéhokoľvek riešenia pre vlastníkov takýchto dočasných stavieb, s výnimkou riešenia v podobe odstránenia takejto

stavby. Takýto postup by bol nesúladný s princípom subsidiarity a vo svojich dôsledkoch by tiež mohol znamenať neopodstatnenú nerovnosť vlastníkov dočasných stavieb vo vzťahu k vlastníkom stavieb nepovolených, ktorí majú možnosť dodatočného povolenia stavby postavenej bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním podľa § 88a stavebného zákona.“

19. Ďalej žalobca namietal nepreskúmateľnosť niektorých záverov krajského súdu. Napriek skutočnosti, že žalobca doložil do spisu počas súdneho konania predmetný doklad preukazujúci možnosť postupovať podľa § 88 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona, krajský súd z toho vyvodil záver, ktorým „karhá nedisciplinovanosť stavebníka“ s tým, že stavebník mal dostatočný priestor na to, aby požadovaný doklad predložil. Žalobca zdôraznil, že krajský súd sa predloženým dokladom absolútne nevysporiadal a žalobcovi ani nie je zrejmé prečo. Žiadosť, ktorú žalobca podal počas stavebného konania na výzvu stavebného úradu, bola Hlavným mestom SR Bratislavou vybavená až oznámením zo dňa 27. júla 2015. V tomto oznámení bolo konštatované, že predmetná stavba nie je v rozpore s územným plánom Hlavného mesta SR Bratislavy. Krajský súd neposúdil skutočnosť, že správny orgán vôbec nereagoval na žiadosť žalobcu o predĺženie lehoty stavebníka na doloženie požadovaného dokladu, ktorú žalobca podal z dôvodu pasivity Hlavného mesto SR Bratislavy. Žalobca podal žiadosť o predĺženie lehoty na doloženie požadovaného dokladu pred uplynutím stavebným úradom určenej lehoty, a teda stavebný úrad mal možnosť postupovať v zmysle správneho poriadku a lehotu predĺžiť. Najmä s poukazom na umiestnenie stavby bol predpoklad, že stavba nebude v rozpore s verejným záujmom. Nesúhlasil s názorom krajského súdu, že prístup žalobcu bol neaktívny. Uviedol, že iniciatívne kontaktoval príslušný správny orgán, aby konal a vydal oznámenie, že stavba nie je v rozpore s verejným záujmom.

20. Žalobca dôvodil, že všeobecné súdy a orgány verejnej moci sú povinné interpretovať a aplikovať jednotlivé ustanovenia právnych predpisov vždy z pohľadu účelu a zmyslu ochrany ústavou garantovaných základných práv a slobôd. Podľa konštantnej judikatúry je podstatná aplikácia materiálneho hľadiska právneho štátu, nakoľko právny formalizmus v podmienkach demokratického právneho štátu nemôže celkom prevládať. Úlohou súdu a orgánu verejnej moci v podmienkach materiálneho právneho štátu je nájsť také riešenie, ktoré je v súlade so všeobecnou ideou spravodlivosti. Formalistický prístup nie je možné tolerovať, pričom povinnosť súdu, resp. správneho orgánu nachádzať právo neznamená len vyhľadávať priame a výslovné pokyny v zákonomnom texte, ale tiež formulovať, čo je zmyslom a účelom právnych predpisov. Súdu (správneho orgánu) prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická a formalistická aplikácia zákona bez ohľadu na zmysel a účel záujmu chráneného právnou normou, nemôže priniesť absurdné následky a v prípade, že tomu tak je, aby takúto interpretáciu zákona odmietol a zvolil výklad v duchu zákona.

21. Návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti žalobca odôvodnil tým, že stavba ako aj pozemok, na ktorom sa stavba nachádza, sú vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Túto stavbu obývajú rodičia žalobcu mnoho rokov, preto žalobcovi a jeho rodičom hrozí závažná ujma tak psychického, ako aj materiálneho charakteru. Odkladný účinok kasačnej sťažnosti by zároveň nebol v rozpore s verejným záujmom.

22. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu súhlasil s napadnutým rozsudkom krajského súdu a kasačnú sťažnosť navrhol zamietnuť ako nedôvodnú. Príbratí účastníci sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu nevyjadřili.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa § 21 písm. a/ SSP v spojení s § 438 ods. 2 SSP, po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 SSP a § 444 SSP), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (§ 442 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 SSP), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 SSP a § 57 SSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti podľa § 440 SSP, § 441 SSP a § 453 SSP a postupom podľa § 455 SSP bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

24. Predmetom konania pred kasačným súdom je rozhodnutie o podanej kasačnej sťažnosti žalobcu

proti rozsudku krajského soudu, kterým krajský soud zamítl žalobu, kterou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti v úvode tohto rozsudku opísaných rozhodnutí správnych orgánov vo veci nariadenia odstránenia stavby „Záhradná chata“ na pozemku parc. č. XXXXX/X v k. ú. Z. na K. ulici v K.

25. Podľa § 88 ods. 1 zák. č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), stavebný úrad nariadi vlastníkovi stavby odstránenie

- a) závadnej stavby ohrozujúcej život alebo zdravie osôb, pokiaľ ju nemožno hospodárne opraviť,
- b) stavby postavenej bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním alebo bez písomného oznámenia stavebného úradu podľa § 57 ods. 2 pri stavbách, ktoré treba ohlásiť; odstránenie stavby sa nenariadi iba v prípadoch, keď dodatočné povolenie stavby nie je v rozpore s verejným záujmom,
- c) stavby, na ktorú bolo zrušené stavebné povolenie (§ 102 ods. 3),
- d) dočasnej stavby, pri ktorej uplynul určený čas jej trvania alebo pominul účel, na ktorý bola zriadená.

26. Podľa § 88a ods. 1 stavebného zákona ak stavebný úrad zistí, že stavba bola postavená bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním, začne z vlastného podnetu konanie a vyzve vlastníka stavby, aby v určenej lehote predložil doklady o tom, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými týmto zákonom, najmä s cieľmi a zámermi územného plánovania, a osobitnými predpismi. Ak bola stavba začatá bez právoplatného stavebného povolenia, ktoré už bolo vydané, stavebný úrad posúdi súlad stavby s verejnými záujmami na základe záväzných stanovísk podľa § 140b a podkladov predložených v stavebnom konaní.

27. Podľa § 88a ods. 2 stavebného zákona ak vlastník stavby požadované doklady nepredloží v určenej lehote alebo ak sa na ich podklade preukáže rozpor stavby s verejným záujmom, stavebný úrad nariadi odstránenie stavby.

28. Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

29. Podľa § 3 ods. 2 správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeľi v konaní ujmu.

30. Podľa § 29 ods. 1 správneho poriadku správny orgán konanie preruší, ak sa začalo konanie o predbežnej otázke alebo ak bol účastník konania vyzvaný, aby v určenej lehote odstránil nedostatky podania, alebo ak účastník konania nemá zákonného zástupcu alebo ustanoveného opatrovníka, hoci ho má mať, alebo ak tak ustanovuje osobitný zákon.

31. Podľa § 29 ods. 4 správneho poriadku správny orgán v konaní pokračuje z vlastného podnetu alebo na podnet účastníka konania, len čo pominuli prekážky, pre ktoré sa konanie prerušilo, prípadne len čo uplynula lehota uvedená v odseku 2.

32. Užívanie záhradnej chaty na pozemku parc. č. XXXXX/X v k. ú. Z. na K. ulici v K. bolo jej vlastníkovi povolené kolaudačným rozhodnutím č. OvaÚP-327-3245/1985-KT-24-D zo dňa 12. decembra 1985. V tomto rozhodnutí vtedajší stavebný úrad určil podmienky užívania záhradnej chaty s tým, že povolil jej užívanie na dobu dočasnú, a to do 31. decembra 1994. Rozhodnutím č. 00/06896-150/151-IMA zo dňa 12.07.2000 bolo vtedajším stavebným úradom užívanie predmetnej záhradnej chaty predĺžené, a to do 31. decembra 2009. Vzhľadom na uvedené je nesporné, že dotknutá záhradná chata je stavbou dočasnou. Ako správne poukázal žalobca, najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 4Sžo/65/2010 zo

dňa 28. apríla 2011 vyslovil právny názor, že v prípade dočasnej stavby, u ktorej uplynula stanovená doba jej trvania, sa nemožno obmedziť len na rozhodovanie o jej odstránení, ale stavebníkovi je nutné poskytnúť možnosť buď predĺžiť lehotu dočasnosti, alebo prekvalifikovať stavbu z dočasnej na trvalú. Nie je preto možné súhlasiť s názorom krajského súdu, že v prípade dočasnej stavby uplynutím lehoty dočasnosti neexistuje pre správny orgán iná možnosť, ako nariadiť jej odstránenie podľa § 88 ods. 1 písm. d/ stavebného zákona. Treba však uviesť, že tento nesprávny záver krajského súdu nemal zásadný význam pre jeho rozhodnutie v prejednávanej veci.

33. V prípade žalobcu však správne orgány nerozhodli o odstránení stavby (záhradnej chaty) len z dôvodu uplynutia lehoty jej dočasnosti, ale predovšetkým z dôvodu naplnenia hypotézy právnej normy § 88a ods. 2 stavebného zákona. Žalobca dostal od správnych orgánov možnosť prekvalifikovať záhradnú chatu prostredníctvom konania o dodatočnom povolení stavby podľa § 88a stavebného zákona, a to zo stavby dočasnej na stavbu trvalú. Z obsahu administratívneho spisu správnych orgánov nepochybne vyplýva, že žalobca v lehote opakovane určenej a predĺžovanej správnym orgánom prvého stupňa nepredložil všetky požadované doklady o tom, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými zákonom. Najvyšší súd v tejto súvislosti súhlasí s názorom krajského súdu, že žalobca mal dostatočný časový priestor na to, aby predložil požadovaný doklad preukazujúci súladnosť dodatočného povolenia stavby (záhradnej chaty) s verejným záujmom.

34. Je nutné zdôrazniť, že žalobca od uplynutia predĺženej lehoty užívania záhradnej chaty dňom 31. decembra 2009 vedel a musel vedieť, aké následky má táto skutočnosť na užívanie jeho stavby. Ak bolo v jeho záujme túto dočasnú stavbu aj naďalej užívať, bol povinný urobiť všetky potrebné opatrenia na to, aby ju po uplynutí jej dočasnosti nemusel odstrániť tak, ako to bolo pôvodnému vlastníkovi stavby uložené v kolaudačnom rozhodnutí zo dňa 12. decembra 1985. Žalobca nielenže po uplynutí predĺženej lehoty na užívanie záhradnej chaty neurobil žiadne opatrenia, aby jej užívanie mohlo legálne pokračovať, ale nevyužil ani dostatočný časový priestor v priebehu konania o dodatočnom povolení stavby, ktoré bolo začaté po vykonaní štátneho stavebného dohľadu vydaním rozhodnutia č. ÚkaSP-2012/1770/Vim-114 zo dňa 07. septembra 2012. Žalobca už v tomto rozhodnutí, ktorým stavebný úrad zároveň konanie prerušil, dostal priestor do 28. februára 2013 na to, aby predložil požadované doklady, okrem iného žiadosť o dodatočné povolenie stavby a záväzné stanovisko Hlavného mesta SR Bratislavy k dodatočnému povoleniu stavby a k povoleniu užívania malého zdroja znečisťovania ovzdušia. Žalobca tesne pred uplynutím určenej lehoty dňa 21. februára 2013 doručil stavebnému úradu žiadosť o predĺženie lehoty na predloženie dokladov, a to do 31. marca 2013. Tejto žiadosti žalobcu stavebný úrad vyhovel a oznámením zo dňa 27. februára 2013 lehotu na predloženie požadovaných dokladov predĺžil. Dňa 27. marca 2013 žalobca opätovne stavebný úrad požiadal o predĺženie lehoty na predloženie dokladov, a to do 31. decembra 2013. I keď stavebný úrad na túto žiadosť žalobcu nereagoval, ani sám žalobca túto ním navrhnutú lehotu nedodrжал a následne vydal stavebný úrad dňa 22. apríla 2014 pôvodné rozhodnutie o nariadení odstránenia záhradnej chaty č. ÚkaSP-2012-14/1770/Vim-5 odôvodnené uplynutím určeného času trvania dočasnej stavby a zároveň nesplnenia podmienky pre dodatočné povolenie stavby (v konaní začatom ex offa), predložením relevantného dokladu o tom, že dodatočné povolenie stavby nie je v rozpore s verejným záujmom.

35. Po zrušení pôvodného rozhodnutia stavebného úradu žalovaným (rozhodnutie č. OU-BA-OVBP2-2014/53905/ZAD zo dňa 18. júla 2014) a vrátení veci na nové prejednanie stavebný úrad opätovne prerušil konanie a rozhodnutím č. ÚkaSP-2014/2432/Vim-169 zo dňa 03. septembra 2014 opätovne vyzval žalobcu, aby predložil žiadosť o dodatočné stavebné povolenie, projektovú dokumentáciu skutočnej realizácie stavby, záväzné stanovisko Hlavného mesta SR Bratislavy k dodatočnému povoleniu stavby a k povoleniu užívania malého zdroja znečisťovania ovzdušia a geodetické zameranie skutočne zrealizovanej stavby. Žalobca prvýkrát splnil povinnosť predložiť požadovaný doklad až dňa 10. októbra 2014, keď predložil žiadosť o dodatočné povolenie stavby, ku ktorej priložil projektovú dokumentáciu a geometrické zameranie stavby. Zároveň opätovne požiadal o predĺženie lehoty na predloženie ostatných dokladov, čomu stavebný úrad vyhovel a listom zo dňa 03. novembra 2014 lehotu predĺžil do 12. decembra 2014. Dňa 26. novembra 2014 žalobca doplnil do administratívneho spisu súhlas na prevádzku malého zdroja znečisťovania ovzdušia, ktorý bol vydaný Hlavným mesto SR Bratislava dňa 04. novembra 2014. Dňa 28. novembra 2014 bola žalobcom do administratívneho spisu predložená

odpoveď Hlavného mesta SR Bratislava zo dňa 30. júna 2014 na žiadosť žalobcu o zmenu užívania záhradnej chaty na malý rodinný dom s vrátením podania. Až dňa 11. decembra 2014 žalobca opakovane požiadal o predĺženie lehoty na predloženie záväzného stanoviska Hlavného mesta SR Bratislavy k dodatočnému povoleniu stavby, a to do 31. marca 2015 z dôvodu, že prišlo k nedorozumeniu, nakoľko požiadal len o záväzné stanovisko k zmene užívania stavby a nie k dodatočnému povoleniu stavby. Napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo vydané dňa 22. júla 2015.

36. Z uvedenej chronológie úkonov správnych orgánov a žalobcu jednoznačne vyplýva, že žalobca nebol dostatočne obozretný nielen po uplynutí predĺženej lehoty užívania dotknutej stavby, ale ani v priebehu nie krátko trvania správneho konania o dodatočnom povolení stavby. Správne orgány žalobcovi poskytli dostatočný časový priestor na to, aby zmenil časový charakter záhradnej chaty, čo však žalobca kvôli svojej nečinnosti nevyužil. Neobstojí ani námietka žalobcu o tom, že rozhodnutia správnych orgánov boli vydané pre pasivitu Hlavného mesta SR Bratislavy. Zo samotného stanoviska Hlavného mesta SR Bratislavy zo dňa 27. júla 2015, na ktoré žalobca v kasačnej sťažnosti poukazoval, vyplýva, že žalobca podal správne formulovanú žiadosť hlavnému mestu až dňa 10. decembra 2014, t. j. len dva dni pred uplynutím niekoľkokrát predĺženej lehoty stavebným úradom na doloženie požadovaných dokladov. Žiadosť adresovanú hlavnému mestu žalobca navyše opakovane dopĺňal dňa 30. marca 2015, 22. mája 2015 a 05. júna 2015. To všetko po uplynutí viac ako dvoch rokov od začatia konania o dodatočnom povolení stavby a piatich rokov od uplynutia predĺženej lehoty užívania predmetnej stavby.

37. V súvislosti s týmto stanoviskom kasačný súd zdôrazňuje, že v ňom nie je výslovne uvedené, ani z neho nevyplýva, že stavba nie je v rozpore s verejným záujmom, ako to vyžaduje zákon. Výslovený záver znie: Hlavné mesto SR Bratislava konštatuje, že zrealizovaná stavba „Malý rodinný dom“ K. ulica, parc. č. XXXXX/X,X, k. ú Z. nie je v rozpore s Územným plánom hlavného mesta SR Bratislava, rok 2007, v znení zmien a doplnkov, ale nie je v komunálnom záujme Hlavného mesta SR Bratislava podporovať dodatočné povoľovanie stavieb“ Len pre úplnosť treba zmieniť aj to, že pokiaľ kasačný sťažovateľ poukazoval na vydaný súhlas na prevádzku malého zdroja znečisťovania ovzdušia, listom MAGS OZP 58543/2014 - 341638/Si zo dňa 4.11.2014, bol poskytnutý súhlas na prevádzku 1 ks. sporáka na tuhé palivo na príležitostné použitie.

38. Z ustanovenia § 88a ods. 2 stavebného zákona jednoznačne vyplýva, že k nariadeniu odstránenia stavby môže stavebný úrad pristúpiť v dvoch prípadoch, a to ak vlastník stavby doklady, ktoré sú požadované v zmysle ods. 1 citovaného zákonného ustanovenia nepredloží v určenej lehote a v druhom prípade ak ich predloží, avšak na ich podklade sa preukáže rozpor stavby s verejným záujmom. V danom prípade boli splnené podmienky pre postup podľa prvej alternatívy, pretože žalobca na základe opakovaných výziev stavebného úradu všetky potrebné doklady pre dodatočné povolenie stavby (záhradnej chaty) ani v opakovane určených lehotách nepredložil.

39. V súvislosti s posudzovaním zodpovednosti za nepredloženie požadovaných dokladov v opakovane predĺžovanej lehote a dôsledkov na tvrdené porušenie procesných práv žalobcu, dáva kasačný súd do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. práva patria bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenie uplatňujú včas, s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci pod sp. zn. 5Sžf/65/2011). To platí obdobne aj vo využívaní zákonným procesných možností, vrátane možnosti doložiť správnym orgánom požadované doklady pre vydanie z pohľadu účastníka správneho konania priaznivého rozhodnutia. Z uvedeného je nepochybné, že žalobca nebol dôsledný vo vzťahu k dodržiavaniu svojich povinností spoluvlastníka dočasnej stavby, jednak vo vzťahu k povinnosti jej odstránenia po uplynutí doby jej trvania, resp. povinnosti vo vzťahu k možnosti legalizácie stavby, s čím sú spojené všeobecne známe administratívne postupy upravené stavebným zákonom. V prejednávanej veci došlo zo strany správnych orgánov k poskytnutiu dostatočného, snáď až nadštandardného priestoru na preukázanie

splnenie podmienok pre dodatočné povolenie stavby a nemožno im vytknúť že by žalobcovi nevytvorili podmienky a neposkytli možnosti na doriešenie vzniknutej situácie. Bol to žalobca, kto podcenil možné nepriaznivé dôsledky zanedbania možnosti na riadne a včasné usporiadane uvedených záležitostí. Nie je dôvod spochybňovať dôvodnosť postupu správnych orgánov, dôsledkom ktorého bol pre žalobcu vzniknutý nepriaznivý stav. Správne orgány sú povinné postupovať v súlade so zákonom a ich povinnosťou je prihliadať nielen na záujmy žalobcu, ale aj na legitímne očakávania iných účastníkov v nadväznosti na základnú požiadavku právnej istoty, ako jeden zo základných princípov právneho štátu.

40. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že žalobca v kasačnej sťažnosti neuviedol také skutočnosti, ktoré by spochybňovali vecnú správnosť výroku rozsudku krajského súdu, ani také právne relevantné námietky, s ktorými by sa krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nebol dostatočne vysporiadal. Na tomto závere nič nemení ani nesprávne právne vyhodnotenie postupu žalovaného v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 88 ods. 1 písm. d/ stavebného zákona v rozhodnutí zo dňa 8.7.2014. Kasačný súd tiež nezistil procesné vady, ktoré by samy o sebe boli dôvodom pre zrušenie rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, preto kasačnú sťažnosť žalobcu podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

41. Vo vzťahu k návrhu žalobcu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti treba zdôrazniť, že je kľúčovým pojmom je „hrozba závažnej ujmy“, ktorej preukázanie je súčasťou dôkazného bremena sťažovateľa ako toho, kto podal návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti. Hrozba závažnej ujmy ako jeden z materiálnych znakov (okrem nej aj súlad s verejným záujmom) je ťažiskom celého tohto „čiastkového konania“ a od jej preukázania závisí, či kasačný súd prizná kasačnej sťažnosti odkladný účinok, alebo návrh zamietne. Hrozba závažnej ujmy musí byť navyše priama a nesmie ísť len o hypotetickú možnosť. Tiež nesmie byť nepatrná, ale musí mať závažný dopad. Musí ísť teda o hrozbu závažnej ujmy na subjektívnych právach žalujúcej fyzickej osoby, právnickej osoby, ďalšieho účastníka konania, osoby zúčastnenej na konaní (§ 442 SSP), alebo v prípade podania návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti žalovaným orgánom verejnej správy o hrozbu závažnej ujmy spojenú s nastolením nezákonného stavu. Závažná ujma predstavuje najširšie vyjadrenie pre sťažovateľa neželaného stavu, ktorý by v dôsledku trvania účinkov rozsudku krajského súdu priamo hrozil, alebo už nastal. Vznik ujmy musí byť v príčinnej súvislosti s výkonom, či iným právnym následkom plynúcim z rozhodnutia krajského súdu.

42. Vzhľadom na vyššieuvedené Najvyšší súd pri posudzovaní dôvodnosti návrhu žalobcu na priznanie odkladného účinku účinnosť kasačnej sťažnosti dospel k záveru, že nie je daný zákonný dôvod na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti, keďže aplikáciou právneho názoru krajského súdu v danej veci žalobcovi nehrozí ani nemohla vzniknúť závažná ujma. Najvyšší súd preto s poukazom na § 447 ods. 2 veta posledná SSP v spojení s § 188 SSP návrh žalobcu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti zamietol a vzhľadom na nesplnenie už prvej z podmienok stanovených v citovanom ustanovení § 447 ods. 1 SSP sa nezaoberal tým, či priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti nebude v rozpore s verejným záujmom.

43. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že sťažovateľovi, ktorý nemal v konaní o kasačnej sťažnosti úspech, nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal (§ 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 a contrario SSP). Žalovanému orgánu verejnej správy kasačný súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže to nemožno spravodlivo požadovať a v súvislosti s kasačným konaním žalovanému orgánu verejnej správy ani trovy nevznikli (§ 467 ods. 1 v spojení s § 168 SSP). Kasačný súd nepriznal právo na náhradu trov kasačného konania ani príbratým účastníkom, nakoľko im žiadne trovy kasačného konania nevznikli (§ 467 ods. 1 v spojení s § 169 SSP).

44. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§139 ods. 4 v spojení s § 463 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.